

Styrdokument

- *enligt lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) för åren 2018-2022*

Antagen av KS 2018.04.09 §102
Hörby kommun

Innehållsförteckning

1 BAKGRUND	3
2 SYFTE	3
2.1 STYRDOKUMENTET	3
3 PLANERING INFÖR EN KRIS I HÖRBY KOMMUN	4
3.1 KRISLEDNINGSNÄMND	4
3.2 RISK- OCH SÅRBARHETSANALYS (RSA)	4
3.3 PLANERING	5
3.4 GEOGRAFISKT OMRÅDESANSVAR	5
3.5 UTBILDNING OCH ÖVNING	6
3.6 RAPPORTERING	7
3.7 HÖJD BEREDSKAP	8
3.8 STATLIG ERSÄTTNING	9
3.9 HANTERING AV SPARANDE FRÅN FÖREGÅENDE ÅR	10
3.10 RIKTLINJER FÖR EGENKONTROLL OCH REDOVISNING AV HUR DEN STATLIGA ERSÄTTNINGEN ANVÄNTS	10
BILAGA A DOKUMENTÖVERSIKT KRISBEREDSKAP	11
BILAGA B ÅTGÄRDSLISTA BASERAT PÅ RSA	12
BILAGA C ÖVNINGS- OCH UTBILDNINGSPLANERING	13
BILAGA D SPECIFICERING AV ERSÄTTNING	14

1 Bakgrund

Överenskommelsen om kommunernas krisberedskap som tecknats av MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) och SKL (Sveriges kommuner och landsting) reglerar kommunernas ersättning för de uppgifter kommunerna har enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Kommunerna erhåller ersättning från staten för att finansiera verksamhet/förberedelser inför och vid extraordinära händelser.

Med extraordinär händelse avses en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner.

Utifrån överenskommelsen ska kommunen med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa ett styrdokument innehållande:

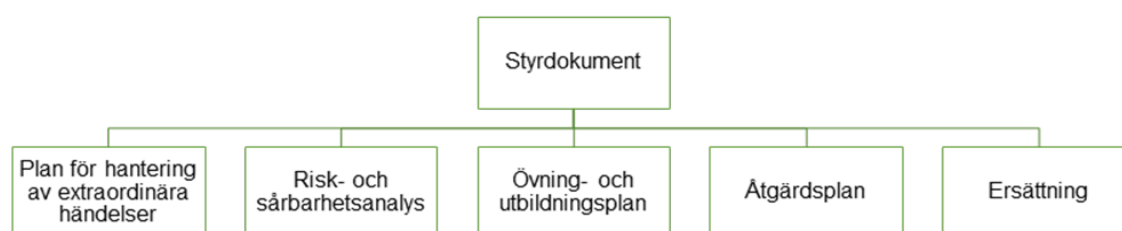
- en beskrivning av det arbete och de åtgärder som ska ske under mandatperioden för att reducera eller ta bort risker och sårbarheter samt för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet,
- en beskrivning av hur kommunen avser att fullgöra åtaganden som beskrivs i dessa överenskommelser samt hur ersättningen ska användas. Här ingår att särskilt redovisa hur samverkansersättningen ska användas,
- en övnings- och utbildningsplan för mandatperioden samt
- en plan för hur kommunen ska hantera extraordinära händelser.

2 Syfte

Syftet med styrdokumentet är att beskriva det arbete som ska bedrivas i kommunen under mandatperioden. En beskrivning av hur kommunen ska arbeta för att reducera eller ta bort risker samt effektivisera krisberedskapen, med målet att kontinuerligt kunna bedriva samhällsviktig verksamhet. Syftet är vidare att beskriva hur kommunen avser att fullgöra de åtaganden som beskrivs i överenskommelse om kommunernas krisberedskap.

2.1 Styrdokumentet

Styrdokumentet ska fungera som ett paraply för riktlinjer, policy och verkställande dokument (se figur 1) som avser kommunens arbete med lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.



Figur 1: Översikt bild på innehåll i styrdokumentet och dess bilagor.

En samlad översikt av alla gällande dokument som berör krisberedskap presenteras i *bilaga A*.

3 Planering inför en kris i Hörby kommun

Den överenskommelse som är tecknad mellan SKL och MSB utgår ifrån LEH och i kap. 2 och 3 och definieras de uppgifter som åläggs kommunen. Dessa delas in i följande verksamheter:

- Risk- och sårbarhetsanalyser
- Planering
- Geografiskt områdesansvar
- Utbildning och övning
- Rapportering
- Höjd beredskap

Till respektive verksamhet finns kopplat mål som ska uppfyllas. Nedan beskrivs uppgifter, mål samt vilka ambitionsmål som Hörby kommun har kopplat till respektive uppgift och målsättning.

3.1 Krisledningsnämnd

Det ska finnas en nämnd för att fullgöra uppgifter under extraordinära händelser (krisledningsnämnd). I Hörby kommun utgörs krisledningsnämnden av kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU). Krisledningsnämnden stöds av en stab/beredningsgrupp som består av kommunens ledningsgrupp.

3.2 Risk- och sårbarhetsanalys (RSA)

Kommunen ska analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

Mål för risk- och sårbarhetsanalysen är att den ska:

- ge underlag för planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet,
- ge beslutsstöd för beslutsfattare och verksamhetsansvariga,
- ge underlag för information om samhällets risker och sårbarheter till allmänheten samt
- bidra till att ge en bild över de risker och sårbarheter som finns i samhället i stort som kan påverka kommunens verksamhet och samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område.

Ambitionsmål för risk- och sårbarhetsanalysen

Syftet med risk- och sårbarhetsanalysen är att kartlägga Hörby kommuns pågående krisplaneringsarbete samt identifiera kommunens risker och sårbarheter. Analysen skall utgöra ett underlag för kommunens plan för hantering av extraordinära händelser enligt lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Analysens viktigaste syften är att:

- Öka medvetande och kunskap hos beslutsfattare och verksamhetsansvariga.
- Ge underlag för information till kommuninvånare och anställda.
- Ge underlag för planering av åtgärder som minskar risker och sårbarhet.
- Stödja den fysiska planeringen.

- Utveckla förmågan att hantera inträffade kriser.
- Uppfylla gällande lagstiftning.

En del risker berör samhällsviktig verksamhet och andra inte. Vad som definieras som samhällsviktig verksamhet följer MSB:s riktlinjer.

Utifrån risk- och sårbarhetsanalysen identifieras åtgärdsförslag, i syfte att öka robustheten och förmågan i Hörby kommun för att hantera en kommunal krissituation. Åtgärdsförslagen sammanställs i åtgärdslista som tydliggör vilken nämnd som får ansvaret för att hantera åtgärden.

Plan för åtgärder enligt RSA

Åtgärderna är kopplade till de åtgärdsbehov som har identifierats enligt RSA. Åtgärderna ansvarsfördelas till respektive nämnd och förvaltning. En genomförandetid planeras även in, tills att åtgärden förväntas vara genomförd på. Åtgärdslistan presenteras i *bilaga B*.

3.3 Planering

Kommunen ska, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur kommunen ska hantera extraordinära händelser.

Planen ska innehålla:

- hur kommunen ska organisera sig under en extraordinär händelse,
- hur kommunens organisation för krisledning leder, samordnar, samverkar samt säkerställer samband för att hantera en extraordinär händelse samt,
- vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för ledning och samverkan som disponeras vid en extraordinär händelse.

Ambitionsmål för planering

Verksamheten ska så långt som möjligt bedrivas i sina ordinarie former. Ansvar, organisation, lokaler och arbetsrutiner bör i princip vara desamma som i den dagliga verksamheten. Det som utmärker ledningen vid en extraordinär händelse i kommunen är framförallt tidsförhållandena. Den ordinarie processen ersätts av ett snabbare agerande. Ett stort antal beslut kan behöva tas och verkställas med kort varsel.

Vid en krishändelse i Hörby kommun kan kommundirektören, eller dess ersättare, etablera en stab för att stötta den förvaltning, det bolag som äger krishändelsen. Krisledningsnämndens ordförande eller dess ersättare skall löpande informeras för att löpande kunna göra bedömningen om krisledningsnämnden bör sammankallas.

3.4 Geografiskt områdesansvar

Kommuner ska inom sitt geografiska område i fråga om extraordinära händelser i fredstid verka för att:

- olika aktörer inom kommunens geografiska område samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet
- de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas
- informationen till allmänheten under sådana förhållanden samordnas

Mål för kommunens arbete med det geografiska områdesansvaret är att:

- kommunen ska ta initiativ till att aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område ges möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför och åtgärder under en extraordinär händelse,
- kommunen ska vara sammankallande för ett samverkansorgan i vilket representanter för kommunen och aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område bör ingå
- kommunen ska verka för att information till allmänheten vid en extraordinär händelse samordnas
- kommunen ska ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram i samband med en extraordinär händelse. Kommunen ska ta initiativ till att aktörerna som ska hantera händelsen kan få en samstämd uppfattning om vad som hänt, vilka åtgärder som vidtagits och de åtgärder som behöver samordnas.
- Kommunen skall verka för att skapa och vara delaktig i den länsövergripande lägesbilden

Mål i överenskommelsen om samverkansersättning:

- Kommunens förberedelser inför en extraordinär händelse har skett i samverkan med kommuner och andra aktörer utanför det egna geografiska området.

Ambitionsmål för geografiskt områdesansvar

Ett tydligt ambitionsmål är, och har varit, att genomföra en övning inom området krisberedskap samt att genomföra utbildning för nyckelbefattningar inom kommunens krisberedskap.

Kommunen har också en målsättning om att hålla en hög kompetens och beredskap inom området krisstöd för psykiskt och socialt omhändertagande där utbildning och repetitionsutbildning för dessa skall genomföras under mandatperioden.

Kommunen representeras i flera regionala nätverk som till exempel krisinformation (kriskommunikatörsnätverk), beredskapssamordnare-nätverk samt lokalregionalt råd.

3.5 Utbildning och övning

Kommunen ska ansvara för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid.

Mål med kommunens arbete med utbildning och övning är att:

- Hålla en hög beredskap för att snabbt kunna planera och leda i en oförutsedd händelse. För detta ändamål finns en utbildad krisledningsstab. Utbildningen syftar till att kunna möta oförutsedda situationer.
- Kommunen övar varje år för att kunna möta olika situationer. Övning som syftar till att säkerställa samhällsviktig verksamhet är prioriterad. I normalfall övas krisledningsstaben i samband med dessa övningar.
- Övningarna ska bekräfta robustheten i kommunen men också att klarlägga framtida utbildningsbehov och åtgärder

Mål i överenskommelsen om samverkansersättning:

- Kommunen deltar, i den utsträckning tillfälle ges, i planering, genomförande och utvärdering av samverkansövningar på regional och/eller nationell nivå.
- Samverkansövningar med andra aktörer inom kommunen och/eller mellan kommuner genomförs med en genomtänkt periodicitet i förhållande till regional och nationell övningsplanering.

Ambitionsmål för utbildning och övning

Syftet med utbildnings- och övningsplanen är följande:

- att utveckla förmågan hos kommunens förtroendevalda/anställda vid en extraordinär händelse i fred och höjd beredskap.
- att utveckla samverkansrutiner mellan kommunen och andra myndigheter, organisationer och företag på ett sådant sätt att alla hjälpresurser utnyttjas oavsett organisatorisk tillhörighet.
- att öka kunskaperna om risker och hot inom den egna kommunen och därmed verka för ett ökat risk- och säkerhetstänkande. Detta för att minska risken för skador på människor och viktiga samhällsresurser.
- att övning och utbildning ska ses som en del i en process där gjorda erfarenheter ger upphov till konstruktiva diskussioner och lösningar inom beredskapsarbetet på både lokal nivå men framför allt på den egna verksamhetens område. Tidsintervaller för övning Utbildnings- och övningsplanen gäller för respektive mandatperiod.

Inriktning på övning/utbildning:

- Scenarioövning med hela krisledningen ska genomföras minst en gång vartannat år.
- Krisledningsnämnden ska i seminarieform fortbildas en gång vartannat år.
- Krisledningsstab och övriga nyckelpersoner ska utbildas minst en gång vartannat år.
- Krisledningsstab och övriga nyckelpersoner ska övas minst en gång vartannat år.
- Kvartalsvis övas teknik och samband tillsammans med Länsstyrelsen, andra kommuner och aktörer. Syftet är att öka förmågan att nyttja de ledningssystem som används vid samhällsstörningar, t.ex. Rakel och WIS.
- Krisledningsnämnden/Krisledningsstaben samtliga utbildningar och övningar utvärderas

Detaljerad övning och utbildningsplanering för respektive år presenteras i *bilaga C*.

3.6 Rapportering

Kommunen ska hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om vilka åtgärder som vidtagits enligt detta kapitel (kap. 2 i LEH) och hur åtgärderna påverkat krisberedskapen. Kommunen ska vid en extraordinär händelse i fredstid ge den myndighet som regeringen bestämmer lägesrapporter och information om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder.

Mål för kommunens arbete med rapportering är att:

- kommunen ska ha förmågan att ta emot och dela information med berörda krisberedskapsaktörer med stöd av den teknik som tillämpas nationellt och regionalt för ledning och samverkan i kris samt att
- kommunen ska ha förmåga att ge länsstyrelsen en samlad rapport om risker och sårbarheter i kommunen och om de lokala krisberedskapsaktörernas förberedelser inför en extraordinär händelse. Vidare ska kommunen ha förmågan att ge länsstyrelsen en samlad rapport om läget i kommunen vid en extraordinär händelse.
- Mål i överenskommelsen om samverkansersättning:
- Kommunernas beredskapsfunktioner är samordnade med övriga relevanta aktörer avseende nätverk, teknik, och metodik för informations-delning för att stödja samverkan i regionen vid en extraordinär händelse.

Ambitionsmål för rapportering

Målsättningen för övning och utbildning är att kontinuerligt förbättra förmågan att:

- Ta fram beslutsunderlag till uppdragsgivaren.
- Skapa och vidmakthålla en aktuell bild av läget.
- Hålla samband med olika ledningsorgan i och utanför kommunen.
- Sortera och bearbeta inkommande information och ärenden.
- Hantera intern och extern information.
- Förbereda och genomföra föredragningar.
- Delge och följa upp verkställda beslut.
- Se till att beslut når ut till sina mottagare.
- Dokumentera beslut och händelser.
- Arbeta med konsekvensfrågor
- Bedöma utvecklingen och på sikt planera för alternativ händelseutveckling (omfallsplanering)
- Planera för åtgärder på längre sikt

Staben ska kunna inställa sig, vara organiserad, utrustad och lokaliserad så att ledning, samordning och åtgärder/insatser kan påbörjas inom tre (3) timmar efter det att kallelse gått ut.

3.7 Höjd beredskap

Kommuner ska vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap.

Mål för kommunens arbete med höjd beredskap är att:

- säkerställa att VMA (Viktigt meddelande till allmänheten) kan sändas via anläggningar för utomhusvarning genom att ljudsändare underhålls.
- säkerställa att krisledningen inom kommunen har grundläggande kunskaper om kommunens uppgifter vid höjd beredskap.

3.7.1 Ambitionsmål för höjd beredskap

- Kommunen upprätthåller 3st larmanläggningar (tyfonlarm) för varning av allmänheten.
- Kommunen har inarbetade rutiner för VMA och Informationsmeddelande via radio och tv.
- Kommunen utbildar krishanteringsorganisationen i kommunens uppgifter vid höjd beredskap.

3.8 Statlig ersättning

Staten betalar årligen en ersättning - huvudsakligen baserad på invånarantalet - till kommuner för fullgörande av uppgifter enligt lagen. För Hörby kommun del blir summan ca 500 tkr per år, under de närmaste åren.

Om länsstyrelsen i sin årliga uppföljning gör bedömningen att en kommun inte fullgjort sina uppgifter eller att kommunen helt eller delvis har använt medel till annat än till dessa uppgifter, kan länsstyrelsen föreslå för MSB att en del av ersättningen reduceras eller faller bort.

- Finansierade åtgärder ska kunna härledas till uppgifterna i kap. 2 och 3 i LEH som består av risk- och sårbarhetsanalyser, planering, geografiskt områdesansvar, övning, utbildning, rapportering och höjd beredskap.
- Finansierade åtgärder ska avse förberedande och förebyggande arbete. Åtgärder för att hantera en inträffad händelse ska inte finansieras med ersättningen.
- De vidtagna åtgärderna ska öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser.
- Ersättningen enligt denna överenskommelse ska utgöra ett komplement till kommunens egen finansiering av arbete med krisberedskap.
- Kostnader för stora investeringar eller delfinansiering av sådana åtgärder där kommunerna får andra typer av bidrag från staten (t.ex. stöd till kommunal ledningsförmåga) ska inte bekostas av ersättningen.

Utbetalning av den statliga ersättningen under mandatperioden 2015-2018

Specificering av hur ersättningen har använts presenteras i *bilaga D*.

	2015	2016	2017	2018
Grundbelopp för att hålla funktion med kompetens	280 000	280 000	280 000	280 000
Verksamhetsersättning	190 294	191 505	191 505	191 505
Ersättning för utomhusvarning	4 400	4 400	4 400	4 400
Samverkansersättning	31 342	31 542	31 542	31 542
Summa	506 036 Med KPI	511 928 Med KPI	521 386 Med KPI	507 447 Utan KPI

Tabell 2. Hörby kommuns statliga ersättning under innevarande mandatperiod

Utbetalning av den statliga ersättningen under mandatperioden 2019-2022

Specificering av hur ersättningen kommer att användas presenteras i *bilaga D*.

	2019	2020	2021	2022
Grundbelopp för att hålla funktion med kompetens	280 000	280 000	280 000	280 000
Verksamhetsersättning	191 505	191 505	191 505	191 505
Ersättning för utomhusvarning	4 400	4 400	4 400	4 400
Samverkansersättning	31 542	31 542	31 542	31 542
Summa	507 447 Utan KPI	507 447 Utan KPI	507 447 Utan KPI	507 447 Utan KPI

Tabell 3. Förväntad utbetalning av statlig ersättning under kommande mandatperiod för Hörby kommun

3.9 Hantering av sparande från föregående år

Hela ersättningen ska användas till uppgifterna i lagen och övriga åtaganden enligt överenskommelsen. Att spara en del av ersättningen till kommande år i syfte att genomföra åtgärder inom ramen för denna överenskommelse är möjligt, så länge det finns en plan för hur de medel som sparas ska användas. Om kommunen inte har använt hela ersättningen ska de vid länsstyrelsens uppföljning motivera varför denna inte har utnyttjats till fullo samt redogöra för hur kommunen planerar att använda oförbrukade medel kommande år. Om det finns ett sparande från föregående år som överstiger 10 procent av den totala ersättningen ska det finnas en plan för den kommande medelsanvändningen.

3.10 Riktlinjer för egenkontroll och redovisning av hur den statliga ersättningen använts

Den statliga ersättningen ska användas för att säkerställa handlingskraft vid och inför extraordinära händelser. Handlingskraften utgörs av planering, praktiska förberedelser, genomförande och utvärdering. På detta vis uppnår vi ett önskat läge.

BILAGA A Dokumentöversikt krisberedskap

Nedan presenteras en förteckning av de dokument som beskriver kommunens arbete med krisberedskap. Samtliga dokument ska genomlysas och aktualiseras under varje mandatperiod. I tabell 1 beskrivs de åtgärder som kommer att genomföras under perioden.

Dokument	Beslutade	Revideras
<i>Styrdokument LEH</i>		Fastställs under 2018
<i>Kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalys</i>	Antagen av KF 2011-09-26	Utkast 2015 Fastställs under 2018
<i>Plan för hantering av extraordinära händelser 2018-2022 (inkluderar åtgärdsplan, tas fram baserat på resultaten i RSA)</i>		Tas fram under 2018
<i>Detaljerad övnings- och utbildningsplan</i>		Tas fram årligen (bilaga till styrdokument)
<i>Krisledningsplan/beredskapsplan</i>	Antagen av KF 2011-06-20	Reviderat utkast 2015 Fastställs under 2019
<i>Kriskommunikationsplan</i>	Upprättad 2016	Fastställs under 2019
<i>Reglemente för krisledningsnämnd</i>	Antagen av KF 2003-12-22	Revideras under 2019

Tabell 1. Översikt över dokument, policy och riktlinjer med avseende på lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

BILAGA B Åtgärdslista baserat på RSA

Nedan beskrivs åtgärdslistan på vad som kommunen avser att genomföra under mandatperioden.

Fylls i då risk och sårbarhetsanalysen tagit fram förslag på åtgärder som prioriterats av kommunstyrelsen.

BILAGA C Övnings- och utbildningsplanering

Nedan presenteras en detaljerad planering av vilka övningar och utbildningar som kommunen avser att genomföra under mandatperioden.

Genomförande [tidsperiod]	Deltagare	Övning/Utbildning	Utvärdering
2019 2:a kvartalet	Krisledningsstab inkl. nyckelpersoner	Utbildning Verka som krisledningsstab	Genomförs
2019 3:a kvartalet	Krisledningsnämnd	Utbildning Verka som krisledningsstab	Genomförs
2020 2:a kvartalet	Krisledningsnämnd, Krisledningsstab inkl. nyckelpersoner	Scenarioövning	Genomförs
2021 2:a kvartalet	Krisledningsstab inkl. nyckelpersoner	Utbildning Höjd beredskap	Genomförs
2021 3:e kvartalet	Krisledningsnämnd	Utbildning Höjd beredskap	Genomförs
2022 2:a kvartalet	Krisledningsnämnd, Krisledningsstab inkl. nyckelpersoner	Scenarioövning	Genomförs

BILAGA D Specifiering av ersättning

Nedan presenteras en specifikation av vad den statliga ersättningen har används till samt vad den kommer att användas till.

Aktivitet	Summa
Personal kostnader inkl. PO	415 000 kr
Utomhusvarning	4 400 kr
Kompetensutveckling	20 000 kr
Övningsverksamhet	20 000 kr
Samverkansmöten	40 000 kr
Information om höjd beredskap	8 000 kr
Summa	507 400 kr